

Domáce úlohy 8. ročník ZŠ (od 06.12.2021 – do 17.12.2021)

Biológia

Prečítajte si učivo **Vylučovanie živočíchov** (učebnica str. 28 – 29) a prepíšte si poznámky.

Prečítajte si učivo **Obeh telových živočíchov** (učebnica str. 30 – 31) a prepíšte si poznámky.

Vytlačte si priložený **pracovný list** k tejto téme a **vypracujte ho** (doplňte správne odpovede) – pri nástupe do školy mi ho odovzdáte. Ak doma nemáte tlačiareň, otázky prepíšte do zošita a napíšte správnu odpoveď.

Vylučovanie živočíchov

- **Vylučovanie patrí medzi základné životné procesy**
- Organizmus sa zbavuje nadbytočných odpadových látok
- Vylučovanie udržuje stálosť vnútorného prostredia tela
- Proces vylučovania riadi **hormonálna a nervová sústava**

Jednobunkové živočíchy

Opadové látky a nadbytočná voda – **povrchom tela** a **stiahnutelnými vakuolami**.

Mnohobunkové živočíchy

- Vyvinuté vylučovacie orgány
- **Bezstavovce** (nezmar) vylučovanie vyvrhovacím otvorom (zároveň je i prijímacím otvorom)
- **Obrúčkavce, mäkkýše, článkonožce** – vytvorené **kanáliky a sústavy kanálikov**, ktoré vyúsťujú na povrch tela

Vylučovanie u stavovcov

- Vylučovanie odpadových a nadbytočných látok pri stavovcoch zabezpečujú viaceré sústavy
- **Tráviaca sústava** – odvádza tuhé zvyšky potravy
- **Dýchacia** – odstraňuje oxid uhličitý
- **Koža** – vylučuje pot, regulácia teploty tela
- **Močová sústava** – zabezpečuje vylučovanie tekutých látok

Močová sústava

- Obličky (filtrácia krvi a tvorba moču)
  - Močovody
  - Močová rúra
  - Močový mechúr
  - **Moč** – tekutina s charakteristickým sfarbením
- Nefrón** – základná stavebná a funkčná jednotka obličky, skladá sa z Malphigiho telieska a siete kanálikov.

Obeh telových tekutín živočíchov

OS – obehová sústava

Telové tekutiny – vyplňajú priestory medzi bunkami a tkanivami alebo prúdia v cievach.

BEZSTAVOVCE:

MÄKKÝŠE A ČLÁNKONOŽCE majú **otvorenú OS**, tekutina krvomiazga sa vylieva do telovej dutiny medzi orgány. Pohyb tekutiny zabezpečuje jednoduché srdce.

OBRÚČKAVCE majú **zatvorenú OS**, tvoria ju chrbtová a brušná cieva.

STAVOVCE:

OS zatvorená, tvorí ju – srdce, cievy a krv.

CIEVY:

1. **TEPNY** – odvádzajú OKYSLIČENÚ krv ZO srdca

2. **ŽILY** – privádzajú **ODKYSLIČENÚ** krv **DO** srdca
3. **VLÁSOČNICE** (tenké tepny a žily)– privádzajú k bunkám živiny a kyslík a odvádzajú nepotrebné a odpadové látky

Najjednoduchšiu OS majú ryby, najdokonalejšiu vtáky a cicavce.

KRV stavovcov je **červená tekutina** a má tieto funkcie:

- Prenáša dýchacie plyny a živiny
- Odvádza odpadové látky
- Prenáša hormóny
- Udržiava stálu teplotu tela
- Zabezpečuje obranyschopnosť organizmu

Zložky krvi sú:

- **Červené krvinky** – prenášajú dýchacie plyny
- **Biele krvinky** – chránia pred choroboplodnými zárodkami
- **Krvné doštičky** – zabraňujú vykrvácania
- **Krvná plazma** – žltkastá tekutina, prenáša živiny, minerálne látky, hormóny

SRDCE CICAFCOV má 2 predsieň a 2 komory.

Z tela priteká odkysličená krv **do pravej predsieň**, z nej **do pravej komory**.

Z komory ide **do pľúc**, kde sa okysličí. Z pľúc ide krv **do ľavej predsieň**. Z ľavej predsieň do **ľavej komory** a **do celého tela**.